

Fitxes de Patologia

Edifici: Capella de Sant Antoni i la Mare de Déu – Església de Sant Salvador
Emplaçament: T.M. Os de Balaguer – EMD de Gerb

Identificació:

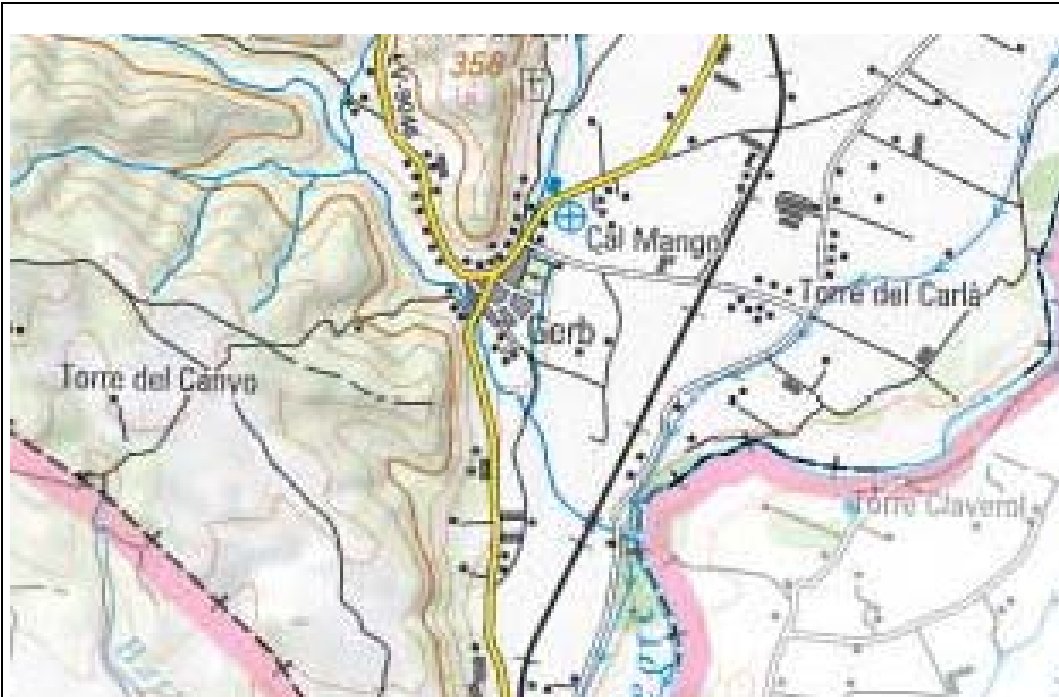
Tipus:

Fitxa nº:

Física

1

Localització:

Imatge:

Localització gràfica:

Descripció:

Els sòcols de les façanes i alguna zona puntual del paviment de la planta baixa tenen humitat. A la façana nord, també hi tenim humitat però en menor grau. Durant les obres de construcció del campanar, es van repicar els baixos de les parets interiors, fet que va provocar una millor ventilació del parament de pedra i un alleujament de les humitats.

Causes:

Directes: La principal causa es deu a la gran humitat del subsol de la zona, proper a la conca del riu Segre

Indirectes: Les humitats es veuen agreujades en temps plujòs pels regalims d'aigua de la coberta i els esquitjos d'aigua de pluja

Possible evolució: la no reparació pot provocar el debilitament de l'estructura vertical de l'església, ja que en algunes zones, com la façana principal, la degradació de les pedres es bastant important

Diagnòstic:

Gravetat: lleu, excepte a la zona més baixa dels sòcols, ja que es produeix l'erosió de les pedres de manera més accelerada. A l'interior de l'església el diagnòstic és molt lleu i només provoca l'enfosquiment d'algunes juntes del paviment i alguna petita eflorescència, gaire bé imperceptible en alguna pedra de les capelles de la façana nord.

Actuacions:

Reparació de la lesió: aquelles pedres que s'han deteriorat més haurien de ser substituïdes, o bé rebaixarles i aplacar a sobre amb pedra nova i anclatges. A l'interior de la nau s'hauria de fer un forjat sanitari per evitar l'ascensió d'aigua. No obstant es desaconsella aquesta actuació per motius econòmics; el paviment de l'església es recent, i l'afectació que produeixen les humitats sobre el mateix és mínima, ja que tan sols produeix l'enfosquiment d'alguna junta

Reparació de la causa:

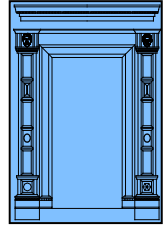
- 1, executar un drenatge perimetral a la base de les façanes. Aquest drenatge s'hauria de conduir al clavegueram.
- 2, tractament dels murs per evitar l'ascensió d'humitat
- 3, col·locar canaletes als ràfecs de les cobertes per evitar esquitjos

Manteniment:

Tan sols és necessària la neteja de les canaletes 1 cop l'any i després de plujes fortes per evitar l'acumulació de brutícia i plantes.

Altres observacions:

No s'hauria de fer el drenatge abans de comprovar que les esquerdes i fisures de l'interior de l'església estan estabilitzades, ja que primer s'hauria de fer un recalç de la fonamentació, i tot seguit el drenatge i tractament dels murs. No obstant, la col·locació de canaletes als ràfecs de les cobertes es podria fer de forma immediata

Fitxes de Patologia

Edifici: Capella de Sant Antoni i la Mare de Déu – Església de Sant Salvador
Emplaçament: T.M. Os de Balaguer – EMD de Gerb

Identificació:

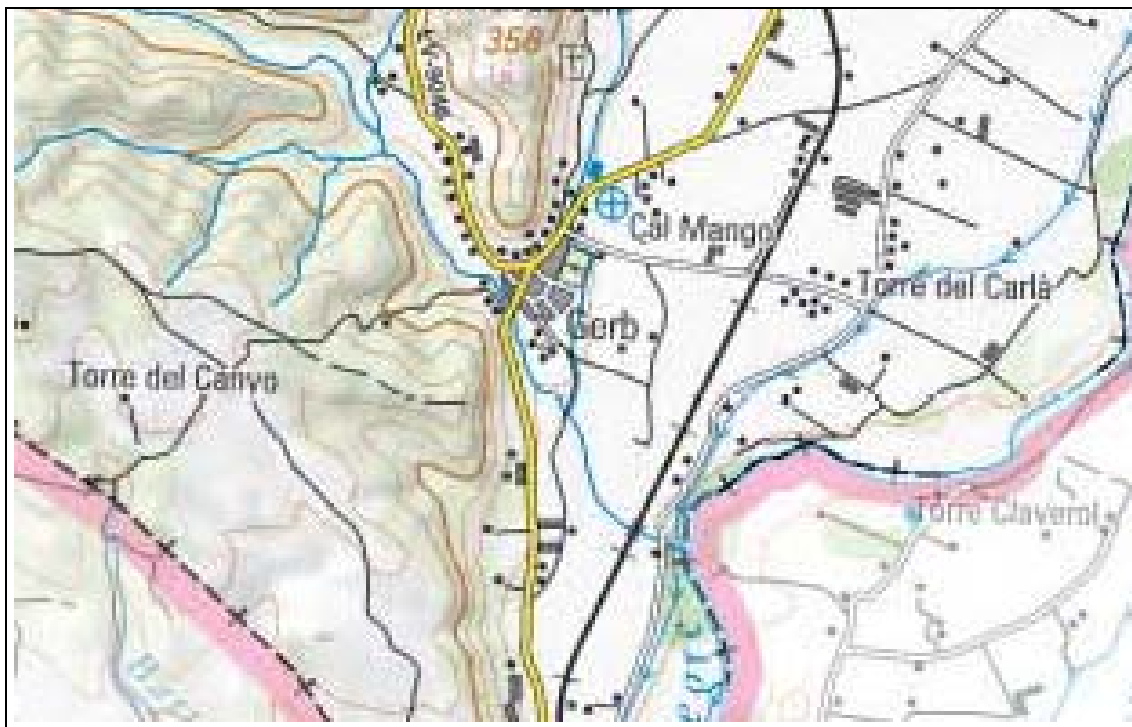
Tipus:

Fitxa nº:

Mecànica

1

Localització:

Imatge:

Localització gràfica:

Descripció:

S'observen diverses fisures i esquerdes a l'interior de la nau central i a dues capelles de la banda nord. Tanmateix hi ha un altre esquerdament la façana principal, a sobre de la porta d'accés, causant que les dovelles de l'arc hagin baixat 1,5 cm

Causes:

Directes: El terreny té molta humitat i guix, la qual cosa fa que sigui força inestable. Durant les medicions es va detectar que les cornises de la paret nord, i a prop del campanar estaven 1,5 cm mes baixes que les de la paret sud. Aixó fa suposar que s'ha produït un asentament diferencial a la zona del campanar, provocant aquestes fisures i esquerdes.

Indirectes:

Possible evolució:

Diagnòstic:

Gravetat: es va fer una actuació per reparar les esquerdes de la façana principal i consolidar-la, col.locant unes UPN 200 a ambós extrems de la façana connectades entre si per tirants d'acer; d'aquesta manera s'evita que la façana principal s'obri. En aquest sentit direm que el diagnòstic es moderat si l'assentament del terreny es continua produïnt.

Actuacions:

Reparació de la lesió:

Per reparar les esquerdes i fisures a l'interior de la nau s'haurà de repicar la zona afectada, col.locar una malla i tornar a revestir-ho.

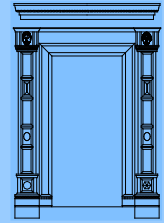
Reparació de la causa:

Si la causa és l'obriment de la façana, ja està reparat. No obstant la causa més probable es l'assentament del terreny en la zona del campanar. En primer lloc cal veure si aquest assentament ja ha finalitzat, o no. Per aixó s'haurien de col.locar testimonis a les esquerdes de l'interior de la nau. En cas que l'assentament es continui produïnt, s'hauria de fer una consolidació recalçant la fonamentació en la zona afectada.

Manteniment:

Altres observacions:

En cas que l'assentament de la zona del campanar no hagi finalitzat, es recomana fer l'actuació corresponent de forma conjunta amb el tractament de les humitats de capil.laritat que afecten a les façanes

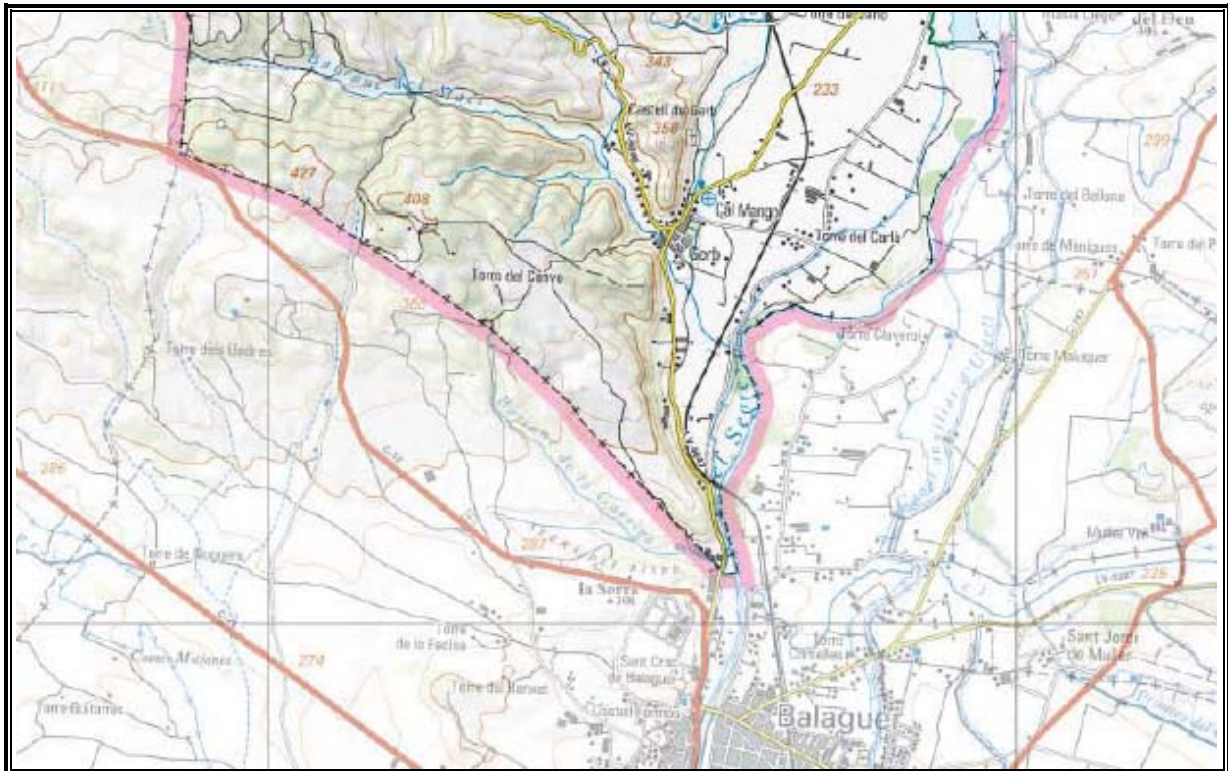
Fitxa d'inventariat

Edifici:

Informació General de l'Edifici:

Comarca	La Noguera
Municipi	Os de Balaguer – EMD de Gerb
Tipologia	Església
Estil	Neoromànic
Règim Jurídic	
Autor/s projecte	Juan Puyal Ortuño

Situació:

Identificació Fotogràfica:

Informació Gràfica Bàsica:

01/01	Situació
02/01	Planta General
02/02	Planta Cor
02/03	Planta Coberta
02/04	Planta naviral
03/01-04	Seccions longitudinals
04/01-05	Seccions transversals
05/01-04	Façanes
06/01	Patologies
07/01	Aixecament

Nom:

(Escala Gràfica)

Nom:	<i>(Escala Gràfica)</i>

Sistemes Constructius i l'Estat de Conservació:

	Tipologia	Bo	Mig	Baix	Runes	S.restes
Cimentació	Segurament cimentació corrida		X			
Estructura Vertical	Murs de pedra a dues cares	X				
Estructura Horitzontal	Encavallades de formigo a coberta	X				
Coberta	Teula àrab	X				
Tancaments exteriors		X				
Paviment planta baixa	Ceràmica esmaltada	X				
Paviment altres plantes	Ceràmica sense esmaltar		X			
Acabats Exteriors	Pedra vista	X				
Acabats Interiors	Arrebossats de morter de Calç i pedra vista	X				
Instal·lacions	Vista	X				
Altres						

Lesions Principals de l'Edifici:

Lesió	<i>Humitats al sòcol de les façanes</i>
Causes Aparents	<i>Capilaritat</i>
Mètode de reparació	<i>Tractament dels murs i execució de drenatge perimetral</i>

Lesió	<i>Humitats en paviment de planta general</i>
Causes Aparents	<i>Capilaritat</i>
Mètode de reparació	<i>Execució de forjat sanitari</i>

Lesió	<i>Esquerdes a l'interior de l'església</i>
Causes Aparents	<i>Assentament del terreny</i>
Mètode de reparació	<i>Reparat</i>

Lesió	
Causes Aparents	
Mètode de reparació	

Accions Immediates a Realitzar:

***Col.locar testimonis a les fisures interiors per tal de comprobar que la reparació feta a la façana fou correcta.
Executar drenatge perimetral a les façanes i tractar els murs exteriors***

Breu Ressenya Històrica:

La primitiva església es construeix a dalt de la serreta de Gerb a finals del Segle XII, Per Ermengol IV.

Al final del segle XIV es construeix un gran retaule de pedra dedicat a Sant Antoni i la mare de Déu.

Al segle XIX es fan petites reparacions.

A les acaballes del segle XIX es decideix traslladar poble i església al pla.

El 1907 s'enderroca l'antiga església per construir-ne una de nova

El 1996 es construeix el campanar

Evolució Constructiva de l'Edifici:

Any 1980

Estat actual

Bens Mobles:

- La consuetud de Gerb. Estracta del llibre parroquial de l'església i data de 1660
- Capitells romans. Es van trobar a prop del poble i ara fan de suport a l'altar
- Retaule de Sant Antoni i la Mare de Déu. Mai ha estat a l'església nova, ja que es va vendre per fer construir la nova església. Actualment està al MNAC

Documentació Existent al Taller de Patrimoni Arquitectònic:

Material gràfic:

Material Fotogràfic:

Evolució Històrica de l'Edifici:

Estudi de Lesions:

Evolució Constructiva:

Origen de la Documentació Aportada:

Bibliografia:

- La consuetud de Gerb: Llibre parroquial de l'església des de 1660
- Opuscle del centenari de l'església nova. Autor, Mossen Pau Vidal
- Gerb, un poble mil·lenari. Autor, Miquel Zambudio Díaz
- Història de la ciutat de Balaguer. Autor, Pare Sanahüja
- Dolça Catalunya. Autor, Montserrat Mateu
- Dels visigots als catalans. Autor Ramon Abadal

Arxius:

- Arxiu de l'ajuntament d'Os de Balaguer
- Arxiu de l'entitat municipal descentralitzada de Gerb
- Arxiu parroquial de Gerb

Pàgines Webs:

www.ccnoguera.cat

Altres:

Aportacions Personals:

Mossen Pau Vidal, rector de l'església

Mercé Tribó, antiga mestre de Gerb

Jacint Tribó, exalcalde de l'EMD de Gerb

Notes:

Autor de la Fitxa: Juan Puyal Ortuño

Data de la realització: Gener de 2009

Tutor/s del Treball: Santiago Canosa Reboredo

